

MOŽNOSTI DALŠÍ STIMULACE VÝVOJE RIZIKOVÝCH NOVOROZENCŮ (MIMO RÁMEC LÉKAŘSKÉHO SLEDOVÁNÍ)

- 1. Poradny rané péče:** Jedná se o bezplatné terénní sociální služby pro rodiny s dětmi s různými typy vývojových problémů, které pomáhají získat informace o dalších možnostech péče a rozvoje dítěte v domácím prostředí, a to od velmi útlého věku. Ukazují rodině, jak nejlépe pracovat s dětmi s určitým typem omezení, jak posouvat jejich vývoj co nejefektivněji vpřed. Aktuální kontakty: <http://ranapece.webnode.cz/kontakt/>
- 2. Logopedie, buko-faciální či orofaciální stimulace.**
- 3. Mateřská a rodinná centra:** Umožňují kontakt s dětmi raného věku a jejich rodiči, nabízejí řadu edukačních programů a cvičení. Pro děti mohou být prostředím k rozvoji sociálních kontaktů.

DROBNÉ PODNĚTY KE STIMULACI VÝVOJE DÍTĚTE V RODINĚ

1. Cvičení motoriky úst a jazyka – foukání bublin, foukání brčkem do vody, foukání chomáček vaty – „závody“, gymnastika jazýčku – dotknout se rtu nahoře, dole, do stran, „dělání obličejů“ před zrcadlem, ale i „obyčejné“ kousání kousků jídla.
2. Manipulace ručkama s drobnými předměty (samozřejmě vždy pod dozorem!) – korálky, kostičky, vkládačky, navlékačky... (vkládání, vysypávání, sypání, přesypání, vkládání do malých otvorů...).
3. Čmáraní (kromě tužky třeba křídami či klacíkem do písku, prstíkem v mouce rozsypané na tácku se zvýšeným okrajem...), trhání papíru.
4. Slovní hříčky s pohyby, říkadla (Kutálí se brambora, Leze žába...).
5. Poslech i „produkce“ hudby, zpěv a „tanec“.
6. Prohlížení obrázkových knížek.
7. Jakákoliv společná hra a činnost.
8. Kontakt i s jinými lidmi či členy širší rodiny, event. i bez přítomnosti rodičů pro rozvoj dalších kontaktů s dítětem.

DOPORUČENÁ LITERATURA

1. Sobotková, Dittrichová: Narodilo se s problémy a co bude dál? Grada 2003
2. Matějček: Prvních šest let ve vývoji a výchově dítěte. Grada Praha 2005
3. Dolínková: Cvičení s kojenci a batolaty. Portál 2006
4. Námětové knihy o hře a činnostech s dětmi raného věku z nakladatelství Portál

ODDĚLENÍ
NEONATOLOGIE

Kontakt:

**FAKULTNÍ NEMOCNICE OSTRAVA
ODDĚLENÍ NEONATOLOGIE**

17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava

e-mail: neonatalogie@fno.cz

tel.: 597 371 404

**PSYCHOLOGICKÉ
VYŠETŘENÍ DÍTĚTE
VE DVOU LETECH VĚKU**

INFORMACE PRO RODIČE

Vážený rodiče,

rádi bychom Vás informovali o důvodech a průběhu psychologického vyšetření Vašeho dítěte či dětí, jejichž narození provázely komplikace a jsou sledovány v Ambulanci pro rizikové novorozence.

NEJČASTĚJŠÍ OTÁZKY A ODPOVĚDI: PROČ VYŠETŘENÍ VÝVOJOVÉ ÚROVNĚ?

Orientační hodnocení úrovně vývoje patří u nás mezi základní úkoly dětského lékaře při preventivních prohlídkách dětí, které má ve své péči. Pokud zachytí závažné odchylky ve vývoji dítěte nebo na ně upozorní sami rodiče, doporučí psychologické vyšetření. Pravdou je, že v České republice je to u dětí mladších tří let spíše výjimečné.

U dětí s ranými riziky, kam patří děti předčasně narozené či děti se závažnými obtížemi v době kolem porodu, je potřebné sledovat celkový vývoj ještě dříve, než se případné komplikace objeví. Riziko odchylek vývoje je u těchto dětí větší. Vývoj dítěte sleduje vedle praktického dětského lékaře také lékař Ambulance pro rizikové novorozence, neurolog a další lékaři včetně psychologa.

PROČ SE SNAŽÍME REALIZOVAT PSYCHOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ U VŠECH DĚTÍ S RANÝMI RIZIKY?

Vzhledem k zátěži v útlém věku je centrální nervový systém těchto dětí ještě křehčí a nerovnoměrnosti ve vývoji výraznější. Rizikový novorozeneček je zatížen i dalšími zdravotními riziky (nižší porodní váha, zdravotní komplikace – častější oční, kardiologická, neurologická, plicní, imunitní oslabení). Na druhé straně však plasticita (= tvárnost) mozku je v tomto věku velká a včasná stimulace může vést k nápravě řady potíží.

CO JE ÚČELEM PSYCHOLOGICKÉHO VYŠETŘENÍ?

Cílem psychologického vyšetření dítěte raného věku je zhodnocení jeho vývoje z různých hledisek - zejména úrovně jeho řeči, a to jak z pohledu jejího aktivního užití, tak porozumění. Dále se sleduje úroveň poznávacích schopností, schopnost zpracování různých podnětů ze světa, z nichž lze posuzovat úroveň myšlení, pozornosti a paměti.

JAK TAKOVÉ VYŠETŘENÍ PROBÍHÁ?

Dítě přichází v doprovodu rodiče či rodičů (nebo pečovatelů) do psychologické ambulance a v její přítomnosti probíhá celé vyšetření formou hry s kostkami, vkládačkami a jinými hračkami (knížky, balónky, autíčka, panenky...), jež jsou součástí tzv. vývojové škály Bayleyové. Setkání trvá hodinu až hodinu a půl, někdy bývá rozděleno do dvou částí, součástí je samozřejmě i rozhovor s rodiči dítěte, volná hra a přestávky pro dítě dle jeho potřeb.

NA CO SE PSYCHOLOŽKA (PSYCHOLOG) PTÁ?

Jak probíhal vývoj dosud (kdy se dítě začalo převracet, lézt, sedat si, stoupat si, obcházet, samostatně chodit, kdy se objevila první slova ...), co dítě umí, jaké jsou jeho silné a event. slabší stránky, jak zvládá jídlo, jaký je jeho spánek, jak si hraje...

CO JE TO ŠKÁLA BAYLEYOVÉ (BSID)?

Jedná se o celosvětově nejrozšířenější standardizovanou vývojovou škálu pro hodnocení vývoje dítěte ve věku od jednoho měsíce do tří a půl roku (42 měsíců). Skládá se ze tří částí: v první jsou úkoly zaměřené na posouzení úrovně mentálního vývoje. Druhá část posuzuje motorický vývoj a třetí obsahuje posuzovací škálu chování.

KDY SE VYŠETŘENÍ PROVÁDÍ?

Vyšetření probíhá co nejlépe v době dosažení dvou let kalendářního věku, resp. korigovaného věku dítěte. Korigovaný věk určujeme odečtením doby, o kterou se dítě narodilo dříve, než byl předpokládán termín porodu (např. pokud se dítě narodilo ve 28. týdnu těhotenství, je v době jeho druhých narozenin jeho korigovaný věk 21 měsíců, tedy rok a devět měsíců). Vyšetření realizujeme v době dopolední, ideálně v době největší bdělosti a aktivity dítěte, v jeho dobrém rozpoložení.

KDO VYŠETŘENÍ PROVÁDÍ?

Dětská psycholožka (psycholog) se zkušeností s prací s malými dětmi a s touto metodou (škála Bayleyové).

A...?

Nejpodstatnějším výstupem vyšetření je (vedle určení úrovně psychomotorického vývoje) zejména doporučení, jak s dítětem dále pracovat pro zmírnění event. zjištěných obtíží, v případě potřeby další sledování jeho vývoje.

